

Umět číst texty rovná se umět číst svět

Votice – Titulek jsem si vypůjčila z rozhovoru s Milošem Šlapalem, učitelem českého jazyka a dějepisu na základní škole v Kopřivnici, který se věnuje rozvoji čtenářské gramotnosti. Krátce a stručně vyjadřuje smysl a cíl spolupráce mezi Městskou knihovnou Votice a pěti základními školami regionu v rámci Místního akčního plánu rozvoje vzdělávání Mikroregionu Voticko.

Spolupracovat jsme začali již loni o prázdninách, kdy byly ve všech školách zřízeny čtenářské koutky vybavené novými knihami. Nové místo na sezení a police na knihy mají v základní škole ve Voticích, Jankově, Miličíně, Olbramovicích a Vrchotových Janovicích.

Po celý školní rok spolupráce pokračovala formou pravidelných setkávání v knihovně, během nichž jsme se zabývali tématy souvisejícími s rozvojem dětského čtenářství. První setkání bylo věnováno tomu, jaké knihy děti čtou a jak toho využít při výuce. Druhý seminář vedla učitelka Bohuslava Jochová a byl věnován rozdílu mezi čtenářskými strategiemi a čtenářskými dovednostmi a tomu, jak rozšířit výuku čtenářství i do dalších předmětů, jako dějepis, chemie či fyzika. Na třetím setkání se účastnice seznámily s metodami z programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení a zkoušely si, jak by bylo možné využít metodu Podvojného deníku, v němž žák reflektuje, co ho v knize zaujalo a proč.

Velmi úspěšné bylo setkání s názvem *Co čteš? Pověz mi o tom...* vedené lektorkami Irenou Polákovou a Martinou Pobříslou. Hovořilo se o technikách, jež se dají využít při vzájemném doporučování si knih mezi dětmi. Na poslední dvě setkání přijela lektorka Eva Zirhutová z MAP Sedlčansko, aby předvedla možnosti uplatnění metody Podvojného deníku, představila čtenářské metody zaměřené na celkové porozumění textu a kladení otázek a také předvedla, jak využít ve výuce místní (regionální) pověsti.

Naše společná celoroční setkávání byla doplněna o lekce přímo ve školách, na nichž jsme dětem zábavnou formou představili knihy, které jsme nakoupili do čtenářských koutků.

Na konci školního roku navštívil realizační tým MAP všechny zapojené školy za účelem získání zpětné vazby. Potěšilo nás, že reakce byly kladné a ukázalo se, že kroky k rozvoji čtenářské gramotnosti, které školy zatím udělaly, jdou správným směrem. Školám se osvědčily čtenářské koutky, daří se jim postupně zavádět do výuky každotýdenní čtenářské dílny a také oceňují pravidelná setkávání pedagogů. Uvítaly také lekce externích pedagogů.

Společně jsme se domluvili, že bychom chtěli naše setkávání učinit efektivnějšími. Více využívat toho, co jednotlivé učitelky v hodinách vyzkoušely, posílit výměnu zkušeností a reflexi jednotlivých hodin. Mezi další plánované kroky patří rozvoj oborového čtenářství, tedy rozvoj čtenářství v jiných předmětech, než je český jazyk a literatura – například v dějepisu, zeměpisu, chemii, přírodovědě. Školy vyjádřily přání využívat ukázkových hodin externích pedagogů a také zařadit tipy pro rozvoj čtenářství v 1. třídě. Ocenili také seznamování se s novými knihami pro děti i učitele.

První letošní setkání skupiny čtenářské gramotnosti se koná ve středu 2. října v Městské knihovně ve Voticích. Jeho tématem bude plánování společné práce na nadcházející školní rok. Chceme mluvit o zkušenostech se zaváděním čtenářských lekcí na prvním stupni základní školy, i o metodě, která učí děti klást otázky k textu a odpovídat na ně. Navíc si představíme několik nových knih, jež mohou učitelé využívat při práci s dětmi.

Na konci října bude následovat setkání zaměřené na téma sametové revoluce. Zde se učitelé seznámí s texty a materiály, jež připravily knihovny ve Voticích, Sedlčanech, Dobříši a Příbrami a ukážeme si, jak lze zajímavě a s důrazem na rozvoj čtenářství toto téma dětem představit.

Protože jsme přesvědčeni, že umět číst texty rovná se umět číst svět, budeme se i nadále snažit společně podnikat kroky, jež zprostředkují dětem dovednost, která už není v dnešní době moderních technologií samozřejmostí.

Eva Křížková